

۹۹۵۰/۲۸۶/۱۱۳۵۵

شماره :

۱۳۹۸/۱/۲۰

تاریخ :

دارد

پیوست :

نمایندگی وزارت امور خارجه در شمال و شرق کشور - مشهد

بسمه تعالی

مدیرکل محترم هماهنگی اموراتصادی استانداری خراسان رضوی
مدیرکل محترم جهاد کشاورزی خراسان رضوی
ناظر محترم گمرکات خراسان رضوی و مدیرکل گمرک مشهد
مدیرکل محترم راهداری و حمل و نقل جاده ای استان خراسان رضوی
مدیرکل محترم راه آهن خراسان رضوی
ریاست محترم سازمان صنعت ، معدن و تجارت خراسان رضوی
ریاست محترم اتاق بازرگانی ، صنایع، معادن و کشاورزی خراسان رضوی
ریاست محترم اتحادیه صادرکنندگان صدور خدمات فنی و مهندسی خراسان رضوی
مدیرعامل محترم شرکت نمایشگاههای بین المللی خراسان رضوی
ریاست محترم انجمن مدیران صنایع خراسان رضوی
ریاست محترم سازمان نظام مهندسی ساختمان خراسان رضوی
موضوع: ارسال خبرنامه هفتگی اقتصادی ترکمنستان (۱ و ۲)

با سلام؛

احتراماً به پیوست شماره های اول و دوم خبرنامه هفتگی اقتصادی ترکمنستان واصله از سفارت کشورمان در عشق آباد حاوی خبرهای اقتصادی داخلی و روابط اقتصادی خارجی این کشور جهت ملاحظه و هرگونه بهره برداری ارسال می گردد.

غلامعباس ارباب خالص

مشاور وزیر و رئیس نمایندگی

رونوشت :

- مدیرکل محترم اطلاعات استان خراسان رضوی
- فرمانده محترم فرارگاه مرکزی انصار
- جناب آقای احمدی سفیر محترم جمهوری اسلامی ایران در عشق آباد

بسمه تعالی

خبرنامه اقتصادی هفتگی شماره ۱
اهم اخبار اقتصادی داخلی و خارجی ترکمنستان از تاریخ
۱۳۹۸/۱/۱ لغایت ۱۳۹۸/۱/۹

الف - اخبار اقتصادی و اجتماعی داخلی ترکمنستان
ثبت ۲۱ مورد معامله در هفته گذشته در بازار بورس کالا و مواد اولیه ترکمنستان

در هفته گذشته ۲۲ مورد معامله در بازار بورس کالا و مواد اولیه ترکمنستان به ثبت رسیده است. به ارز خارجی، تجاری از کشورهای انگلیس، امارات متحده عربی، ترکیه، افغانستان، هنگ کنگ و دیگر کشورها گازوئیل سبک، گازوئیل سنگین و بنزین تولید شده در مجتمع پالایشگاه ترکمن باشی و سیدی را خریداری کردند.

علاوه بر این، شیشه، سیمان پرتلند، پنبه و نخ پنبه توسط تجاری از روسیه، امارات متحده عربی، ترکیه، افغانستان، قرقیزستان و ازبکستان خریداری شد. مجموع ارزش معاملات انجام شده ۱۵ میلیون و ۴۱۶ هزار دلار آمریکا بود. به پول ملی، تجاری از انگلیس، امارات متحده عربی، ترکیه، قزاقستان پنبه و نخ پنبه را به مبلغ ۶ میلیون و ۴۲۰ هزار منات خریداری کردند.

تلاش بخش خصوصی ترکمنستان جهت رسیدن به خود کفائی در حوزه کشاورزی

توسعه بخش کشاورزی و تولید مصالح ساختمانی از اولویت های دولت ترکمنستان در برنامه ۷ ساله توسعه اقتصادی دولت ترکمنستان است. در این راستا تأمین مواد غذا در کشور یکی از اولویت های سیاست اجتماعی و اقتصادی دولت است. با توجه به اقدامات یکپارچه با هدف توسعه سریع بخش کشاورزی و صنایع غذایی و حمایت جامع دولت از تولیدکنندگان بومی، موفقیت قابل توجهی حاصل شده است.

احداث تاسیسات صنعتی بزرگ، دامداریها، مرغداریها و مجتمع های گلخانه ای در مناطق مختلف از کشور احداث شده است. احداث این تاسیسات مبتنی بر عمل پیشرفته و فن آوری های مدرن است که با استفاده از تسهیلات تولیدی متنوع تولید شده است. دست اندرکاران بخش خصوصی اقتصاد، با موفقیت در اجرای پروژه های بزرگ سرمایه گذاری در حوزه های مختلف نقش فعال خود را ایفا می کند. این نشاندهنده این است که در حال حاضر پایه سنگ بنای احداث مجتمعهای بزرگ در صنعت کشاورزی توسط شرکتهای خصوصی در حال انجام است.

شرکتهای بخش خصوصی **Sowuk Göz** ، **Kerwen** و **Gurluşyk** با حمایت دولت جهت احداث مرکز تولید انواع محصولات کشاورزی را برای مصرف در بازارهای داخلی و صادرات را در دستور کار خود قرار داده اند. این شرکتها اخیرا با احداث چند مجتمع بزرگ کشاورزی و گلخانه ای محصولاتی چون ماهی، گوشت گاو و گوسفند، کارگاه تولید کنسرو، انواع میوه و سبزیجات را تولید میکنند. فعالیت این شرکتها میتواند نیاز بخشی از محصولات غذایی با کیفیت بالا را تامین نماید. این شرکتها در راستای سیاست دولت با هدف جایگزینی واردات و رشد صادرات محصولات فعال شده اند. علاوه بر این، در ظرفیت نهائی ۲۵۰ شغل جدید ایجاد میکنند. با افزایش تولید، محصولات این شرکتها در آینده میتواند به خارج از کشور صادر شود.

کشف منبع جدید گازی در میدان گالکینیش "Galkynysh" ترکمنستان
بنابه گزارش سایت مجتمع نفت و گاز کشور ترکمنستان، براساس کاوشهای انجام شده، یک جریان جدید گاز در میدان گاز طبیعی گالکینیش در جنوب شرق این کشور کشف شده است. متخصصان شرکت دولتی ترکمن گاز اظهار می دارند که خروج گاز در عمق حدود ۴,۵۰۰ متری است و طبق ارزیابی های انجام شده اولیه، تولید روزانه این منبع گازی حدود ۱ میلیون ۸۶۸ هزار متر مکعب است. در اوایل امسال، متخصصین شرکت دولتی ترکمن گاز منبع شماره ۲۶۲، با استخراج روزانه آن ۹۴۰ هزار متر مکعب گاز طبیعی را با کشف کردند.

توسعه منابع گازی در ترکمنستان همچنان ادامه دارد. بر اساس یک ممیزی انجام شده توسط شرکت انگلیسی **Gaffney & Cline Associates** که در دهمین کنفرانس بین المللی گاز در ترکمنستان در ماه می سال ۲۰۱۸ ارائه گردید، گالکینیش یکی از بزرگترین ذخایر گاز طبیعی در جهان است.

صدور حداقل ۴ میلیون تن نفت ترکمنستان از طریق خط لوله BTC در سال ۲۰۲۰

انتظار می رود در سال ۲۰۲۰، حداقل ۴ میلیون تن نفت ترکمنستان از طریق خط لوله نفت باکو-تفلیس-جیهان (BTC)، به بازار جهانی صادر شود. معاون بازاریابی و سرمایه گذاری شرکت نفت دولتی آذربایجان، (SOCAR) این مطلب را در در مصاحبه ای مطبوعات اعلام نمود. شرکت **SOCAR** نفت خام را از ترکمنستان از طریق دریای خزر در تانکرها به خط لوله **BTC** منتقل می کند و از آنجا از بندر جیهان ترکیه در ساحل دریای مدیترانه، به مصرف کنندگان تحویل میدهد.

معاون بازاریابی و سرمایه گذاری شرکت نفت دولتی آذربایجان گفت که در سال ۲۰۱۸ حدود ۲/۴ میلیون تن خام از ترکمنستان از این طریق صادر گردیده است. طبق گفته این مقام شرکت

SOCAR، انتظار می رود که این رقم در سال ۲۰۱۹ رقم پایین تری باشد، اما در سال ۲۰۲۰، حدود ۴ میلیون تن خواهد بود. در واقع علت اصلی کاهش میزان پمپاژ نفت ترکمنستان از طریق خط لوله نفت باکو- تفلیس- جیهان این است که این کشور صادرات نفت خود را از طریق بندر تجاری ماخچکالا در دریای خزر از سر گرفته است. ترکمنستان در سال حدود ۹۰ میلیون بشکه نفت خام استخراج می کند. بیشتر نفت استخراج شده در مجتمع پالایشگاهی نفت ترکمن باشی و سیدی به فرآوری شده نفتی تبدیل میگردد.

بهره برداری از خط لوله چهارم انتقال گاز ترکمنستان به چین تا پایان سال ۲۰۱۹

قرار است که احداث خط لوله چهارم انتقال گاز (D) از خط لوله گاز ترکمنستان- چین از طریق قرقیزستان تا اواخر سال ۲۰۱۹ به بهره برداری برسد. کمیته دولتی صنایع، انرژی قرقیزستان گزارش داد که هزینه احداث این خط لوله حدود ۱/۲ میلیارد دلار و در طی یک دوره ۳ ساله اجرا میگردد. خط لوله چهارم انتقال گاز (D) در مسیر ترکمنستان- ازبکستان- تاجیکستان- قرقیزستان- چین طراحی شده است. در حال حاضر، سه خط لوله انتقال گاز از مسیر ترکمنستان- ازبکستان- قزاقستان- چین (خط لوله های A، B، C) احداث شده و مورد بهره برداری قرار گرفته است و از این سه خط لوله سالانه ۴۰ میلیارد متر مکعب گاز طبیعی به چین صادر میشود. توافق نامه احداث خط لوله چهارم انتقال گاز (D) بین ترکمنستان- چین در جریان مذاکرات میان رئیس جمهور ترکمنستان و رئیس جمهور چین در سپتامبر ۲۰۱۳ امضاء شد. انتظار می رود میزان انتقال از این خط لوله سالانه ۲۵ میلیارد متر مکعب گاز باشد که به ترکمنستان امکان می دهد حجم صادرات گاز طبیعی خود به چین را به ۶۵ میلیارد متر مکعب در سال برساند. ذخایر گازی بختیارلیک و گالکینیش در ترکمنستان به عنوان منبع تغذیه گاز صادراتی به چین می باشند.

تلاش ترکمنستان برای ایفاء نقش در پروژه جاده ابریشم و پروژه یک کمربند- یک راه

پروژه یک کمربند- یک راه "One Belt - One Way" ابتکاری بین المللی از سوی چین برای بهبود مسیرهای تجارت و حمل و نقل جدید است که بیش از ۶۰ کشور آسیای مرکزی، اروپا و آفریقا را با چین ارتباط می دهد. ترکمنستان در منطقه آسیای مرکزی در با داشتن زیرساخت های حمل و نقل توسعه یافته میتواند در این پروژه ایفاء نقش داشته باشد. عشق آباد یک بازیگر فعال در این پروژه است و ابتکارات جدیدی را برای توسعه

بخش حمل و نقل و ترانزیت خود بازسازی جاده ابریشم و افزایش کارآیی آن از این جمله است.

آخرین طرح ابتکاری عشق آباد در حوزه حمل و نقل و ترانزیت برای ایجاد راه دریایی دریای خزر - دریای سیاه در اوایل ماه مارس سال جاری در بوخارست پایتخت رومانی در جلسه چهارجانبه وزرای حمل و نقل چهار کشور ترکمنستان، آذربایجان، گرجستان و رومانی مورد بحث و بررسی قرار گرفت. این پروژه شامل ایجاد یک راهرو حمل و نقل و ترانزیتی از طریق بندرهای ترکمن باشی، باکو، پوتی، باتومی و کنستانتا است.

ب- برگزاری کنفرانس، سمینار، همایش، نمایشگاه و اجلاسیه : برگزاری یازدهمین نمایشگاه اتحاد صنعتگران و تجار ترکمنستان

به مناسبت یازدهمین سالگرد تاسیس این اتحادیه

یازدهمین نمایشگاه اتحاد صنعتگران و تجار ترکمنستان به مناسبت یازدهمین سالگرد تاسیس این اتحادیه با حضور شرکتهای بخش خصوصی که سهم بزرگی در انجام اصلاحات اجتماعی و اقتصادی دارند، در اتاق بازرگانی و صنعت ترکمنستان با پیام رئیس جمهور این کشور با حضور اعضای دولت و مجلس ملی، وزارتخانه ها و ادارات، رسانه های عمومی و رسانه های جمعی و نمایندگان هیئتهای دیپلماتیک مقیم ترکمنستان برگزار شد. در این نمایشگاه ۱۸۸ شرکت خصوصی در زمینه های تخصصی مانند صنعت، کشاورزی، ساختمان و مصالح ساختمانی، صنایع فرآوری و غذا، حمل و نقل، تدارکات، گردشگری، تجارت و خدمات آموزشی، فن آوری اطلاعات و ارتباطات و دیگر جهات محصولات خود را به نمایش گذاشتند.

همچنین ارائه فناوری پیشرفته در فعالیتهای اقتصادی همچون طرح های مدرن تولید آجر، ساخت بتن فلزی، مواد عایق بندی، شن، فوم، رس، سیمان های مختلف، کابل های الکتریکی، سنگ های قیمتی، انواع فیلترهای روغن و هوا باتری خودرو و بسیاری از تولیدات دیگر در بخش های مختلف کشور توسط شرکت های خصوصی «Çaly» «Maksatly geňeş» ، «Ak bulut» ، «Daşly gala» و دیگر مصالح ساختمانی توسط دیگر شرکتهای با کیفیت رقابتی مطابق با استانداردهای بین المللی از دیگر موارد برجسته این نمایشگاه بود.

علاوه بر این، چگونگی ارائه خدمات نوین بانک تجاری RysgalBank ، پرداخت با ارائه کد QR ، معرفی قابلیت های POS-terminals ، که اجازه انجام معاملات بانکی با کارت های هوشمند بدون تماس را میسر می سازد و در اقتصاد دیجیتالی از اهمیت ویژه ای

برخوردار است، از جمله موارد قابل توجه در این نمایشگاه بود.

ترکمنستان آماده برگزاری کنگره بین المللی گاز

وزیر امورخارجه ترکمنستان در جلسه دولت اعلام کرد، برای برگزاری کنگره بین المللی گاز که قرار است در ۲۱ تا ۲۲ ماه مه سال جاری در منطقه ملی گردشگری آوازه برگزار شود، آمادگی کامل وجود دارد. استراتژی ترکمنستان مدرنیزه کردن مجتمع‌های سوخت و انرژی، تنوع مسیرهای حامل های انرژی به بازارهای جهانی، تقویت پتانسیل فرآوری انرژی از جمله صنعت پتروشیمی، افزایش تولید کالاهای رقابتی با کیفیت بالا می باشد. رئیس جمهور خاطرنشان ساخت که این کنگره تخصصی جهت توسعه هرچه بیشتر همکاریهای سازنده با تمام شرکای خارجی مورد علاقه در بخش سوخت و انرژی این کشور برگزار میگردد، لذا با توجه به این موضوع، این کنگره بین المللی باید در سطح بالا برگزار گردد، زیرا این امر میتواند زمینه کارآمدی تبادل پیشرفت های عملی، فعال سازی روابط تولیدی با شرکت های بزرگ مالی و نفتی جهان را مهیا نماید.

شرکت ترکمنستان در کنفرانس تغییرات آب و هوایی

هیئت ترکمنی در کنفرانس تغییرات اقلیمی آسیای مرکزی که توسط بانک جهانی (WB) با همکاری صندوق بین المللی حفاظت از دریای آرال (IFAS)، مرکز محیط زیست آسیای مرکزی (CAREC) و مرکز خدمات هواشناسی ازبکستان (Uzgidromet) در ماه آینده سال جاری در تاشکند برگزار خواهد شد، شرکت میکند.

در این کنفرانس حدود ۲۰۰ متخصص از سازمانهای دولتی کشورهای آسیای مرکزی را با حضور دارند. دستورکار این کنفرانس شامل تبادل نظر درباره روند تغییرات اقلیمی، تاثیر آن بر اکوسیستم های طبیعی، محیط زیست و سلامت عمومی می شود. شرکت کنندگان در این کنفرانس، مجموعه ای از اقدامات برای به حداقل رساندن اثرات منفی تغییرات اقلیمی را مورد بحث و بررسی قرار خواهند داد.

مشکلات محیط زیستی دریای آرال، ترکمنستان را تحت تاثیر قرار داده است که بیشتر تاثیر آن در استان شمالی داش آغوز محسوس است. مشکلات این استان در این خصوص شامل آلودگی آب آشامیدنی، با شور شدن زمین های زراعی، تخریب زمینهای کشاورزی و بیابان زایی است.

ج- روابط دوجانبه و چندجانبه اقتصادی ترکمنستان :

سفر امیر بحرین به ترکمنستان

امیر بحرین حمد بن عیسی الخلیفه در راس یک هیئت سیاسی، اقتصادی و تجاری به ترکمنستان سفر کرد. وی در این سفر ابتدا با رئیس جمهور ترکمنستان بطور خصوصی دیدار و گفتگو

کرد. سپس مذاکرات با مشارکت اعضای هیئت های رسمی دو کشور ادامه یافت. طی مذاکراتی برگزار شد، طرفین طیف گسترده ای از مسائل مورد علاقه دو طرف را مورد بحث و بررسی قرار دادند. در این مذاکرات تمایل برای بهبود روابط دوجانبه و مشارکت سازنده دو طرف در مسائل منطقه ای و جهانی شرط مهم برای تقویت بیشتر صلح، ثبات و پیشرفت در منطقه و جهان است عنوان شد. در این زمینه، طرفین خاطرنشان کردند که همکاری نزدیک بین ترکمنستان و بحرین در چارچوب سازمان های بین المللی، عمدتاً در سازمان ملل متحد مفید و سازنده است. دو طرف همچنین ابراز امیدواری کردند که همکاری های دوجانبه سودمند در زمینه های سیاسی، تجاری، اقتصادی و فرهنگی گسترش یابد. همچنین تاکید شد، همکاری در حوزه سوخت و انرژی از اهمیت ویژه ای برخوردار است.

در مذاکرات بین روسای دو کشور ترکمنستان و بحرین، رییس جمهور ترکمنستان، از شرکتهای بحرینی برای پیوستن به اجرای پروژه TAPI دعوت به عمل آورد و اشاره کرد که احداث این خط لوله انتقال گاز با سرعت زیاد در حال انجام است.

در پایان مذاکرات مراسم امضای اسناد دو جانبه در حضور رییس جمهور ترکمنستان و امیر بحرین صورت گرفت. سپس، مراسم اهداء بالاترین نشان دولتی ترکمنستان (" نشان بی طرفی") به امیر بحرین انجام شد. سپس امیر بحرین با نثار تاج گل به اولین رییس جمهور ترکمنستان صفر مراد نیازوف ادای احترام کرد. در ادامه امیر بحرین از بنای یادبود استقلال ترکمنستان دیدن کرد و در انتهای سفر خود از موزه ملی فرش ترکمن بازدید کرد.

در پایان دیدار امیر بحرین از ترکمنستان چند سند به شرح ذیل بین دو کشور به امضاء رسید:

- یادداشت تفاهم همکاری در زمینه حمل و نقل،
- یادداشت تفاهم در زمینه همکاری دولت الکترونیک ،
- یادداشت تفاهم در زمینه فرهنگی و آموزشی ،
- یادداشت تفاهم در حوزه گردشگری ،
- یادداشت تفاهم در حوزه ورزش ،
- توافقنامه در خصوص لغو روادید برای صاحبان گذرنامه های دیپلماتیک، رسمی و ویژه ،

ارزیابی مثبت تجار بحرینی در چشم انداز آینده در تعامل با ترکمنستان

نمایندگان اتاق بازرگانی و صنعت بحرین که در سفر امیر بحرین به ترکمنستان به عشق آباد عزیمت کرده بودند، رییس اتاق صنعت و بازرگانی بحرین در دیدار با اعضای اتاق بازرگانی و صنایع ترکمنستان، مذاکرات میان رییس جمهور

ترکمنستان و امیر بحرین در عشق آباد را مثبت ارزیابی کرده و آنرا انگیزه جدیدی برای توسعه همکاری های تجاری بین دو کشور دانستند و اظهار داشت که سفر هیئت تجاری بحرین به ترکمنستان فرصت های زیادی برای ایجاد همکاری در بسیاری از حوزه ها از جمله ارتباطات تجاری ایجاد کرد.

رئیس اتاق بازرگانی و صنعت بحرین، در مورد نتایج مذاکرات سطح بالا گفت که هدف ایجاد ارتباط مستقیم بین محافل تجاری دو کشور از طریق سازماندهی نمایشگاه ها و کنفرانس های مشترک است و با مذاکرات انجام شده، امکان برگزاری نمایشگاه کالا و خدمات ترکمنستان در بحرین و متقابلاً نمایشگاه بحرین در ترکمنستان مورد توافق قرار گرفت. به گفته مسئولین اتاق بازرگانی و صنعت بحرین، این امر به توسعه تجارت دوجانبه، گردشگری و بهبود فعالیت سرمایه گذاری کمک خواهد کرد.

رئیس جمهور ترکمنستان در مذاکرات خود با امیر بحرین پیشنهاد کرد که تشکیل شورای مشترک بازرگانی ترکمنستان - بحرین، که روابط تجاری بین دو کشور را تقویت می کند، پایه گذاری شود. در نتیجه مذاکرات تجاری بین اتاق بازرگانی و صنایع دو کشور، یادداشت تفاهم تشکیل اتاق مشترک به عنوان پایه ای برای تعامل هرچه بیشتر فعالیت دوجانبه بین تجاری و بازرگانی دو کشور به امضاء رسید.

برگزاری همایش مشترک تجاری بین ترکمنستان و بلاروس

سفیر جمهوری بلاروس در ترکمنستان در ملاقات با معاون کابینه وزراء در امور حمل و نقل و ارتباطات ترکمنستان، در خصوص برگزاری همایش مشترک تجاری بین دو کشور گفتگو نمود.

قرار است این همایش تجاری در حاشیه اجلاس بعدی کمیسیون دو کشور در عشق آباد برگزار شود. این اجلاس بر توسعه راه های تعامل و اجرای پروژه های مشترک در بخش های مختلف متمرکز خواهد بود. در همکاری تجاری بین ترکمنستان و بلاروس، تامین وسایل نقلیه کشاورزی و خودرو توسط بلاروس از جایگاه ویژه ای برخوردار است. علاوه بر این زمینه های مشارکت نیز عبارتند از : حوزه های حمل و نقل و تدارکات، فنآوری اطلاعات، گردشگری، علمی و آموزشی نیز در روابط دوجانبه در دستور کار قرار دارد.

همچنین مقرر گردید موضوع ادعاهای متقابل ترکمنستان و بلاروس درباره پرونده گارلیک (GOK) که گهگاه در رسانه ها عنوان می شود، در دادگاه بین المللی با تمایل دو کشور به دنبال شود. دو کشور معتقدند همکاری واقعی یکدیگر هستند و اگر اختلاف نظر در جایی در روابط وجود داشته باشد، نباید به روابط کاری دو کشور خلی بوجود آورد و این نشاندهنده

تمایل طرفین برای دستیابی به توافق با کمک داوری بین المللی است.

بیش از ۱۳۰ اسناد بین جمهوری بلاروس و ترکمنستان امضا شده اند که اساس قانونی روابط متقابل را تشکیل می دهند. ممکن است که در همایش تجاری و اجلاس کمیسیون همکاریهای اقتصادی دو طرف به توافقات جدیدی یابند، زیرا طرفین برای همکاری دوستانه و متقابل مفید و سازنده اصرار دارند.

اعلام آغاز بکار احداث خط لوله گاز تاپی (TAPI) در پاکستان

روزنامه خلیج تایمز به نقل از منابع دولتی پاکستان اعلام کرد که این کشور تصمیم گرفته است که تا در سال جاری نسبت به شروع احداث خط لوله انتقال گاز ترکمنستان، افغانستان، پاکستان و هند (TAPI) اقدام نماید.

این خبر یک هفته پس از دیدار هیئت ترکمنی با هیئت پاکستانی اعلام گردید. در دیدار هفته گذشته هیئتهای دو کشور یک سند که شامل شرایط اصلی توافق ترکمنستان با پاکستان در پروژه ساخت خط لوله انتقال گاز (TAPI) است بین دو دولت به امضا رسید.

پاکستان به طور فعال در حال آماده سازی برای شروع احداث این خط لوله است و انتظار دارد که این خط لوله، تا سال ۲۰۲۰ گاز ترکمنستان را از طریق افغانستان و پاکستان به مرز پاکستان و هند منتقل نماید. پاکستان در قلمرو خود از مرز افغانستان تا مولتان از طریق کویت و دره اسماعیل خان این طرح را اجرا میکند. در این خصوص رئیس جمهور ترکمنستان بر تقویت همکاری بین المللی در اجرای این پروژه با کیفیت بالا تاکید کرد و گفت که احداث این خط لوله نه تنها به اقتصاد، بلکه به وضعیت اجتماعی و ثبات در افغانستان کمک میکند.

دریای خزر - دریای سیاه مسیر پایدار حمل و نقل برای

صادرات ترکمنستان به اروپا

مسیر دریای خزر - دریای سیاه برای کشورهای ترکمنستان، آذربایجان، افغانستان و ازبکستان، می تواند به طور قابل توجهی به عنوان پتانسیل گسترش صادرات از این کشورها برای اروپا باشد. به اعتقاد کارشناسان، کشورهای مشارکت کننده این پروژه با توسعه اقتصادهای خود به دنبال روشهای پایدار ترانزیت هستند که بتواند به آنها در صادرات کالاهای تولید شده خود به بازارهای جدید کمک نماید. همچنین کشورهای عضو اتحادیه اروپا، به نوبه خود، از توسعه این مسیر بر اساس نیاز به تنوع بخشیدن به منابع انرژی بهره مند شوند. استفاده از مسیر حمل و نقل و ترانزیتی دریای خزر- دریای سیاه، همکاری ترکمنستان با کشورهای اروپایی را به سطح

جدیدی میرساند و امکان صادرات نه تنها انرژی، بلکه محصولات دیگر را نیز افزایش می دهد.

برای عشق آباد، که سیاست توسعه صنایع صادرات را دنبال میکند، این مسیر از نظر ایجاد تحرک بخش خصوصی در اقتصاد ملی نیز مهم است. تجار ترکمنستان در همکاری با کارشناسان فناوری اتحادیه اروپا در حال حاضر فعالانه به فن آوریهای مدرن برای اعتبار بخشی کالاها با توجه به استانداردهای اروپایی در تلاش هستند و فعالیت در این راستا در چارچوب پروژه های همکاری ترکمنستان- اروپا از جمله پروژه SARD III انجام میشود.

رایزنیهای سیاسی ترکمنستان - استونی در عشق آباد جهت توسعه روابط اقتصادی و تجاری

هیئت سیاسی ترکمنستان و استونی در محل وزارت امور خارجه ترکمنستان با یکدیگر ملاقات و گفتگو کردند. در آغاز جلسه، طرفین وضعیت کنونی روابط ترکمنستان و استونی را مورد بحث و بررسی قرار دادند روابط بین دو کشور را در حوزه های مختلف بررسی کردند.

طرفین با توجه به ضرورت تقویت همکاری دوجانبه، در مورد تهیه و امضای یک برنامه همکاری بین وزارت امورخارجه دو کشور، پیشنهاد تشکیل کارگروه مشترک جهت انجام مذاکرات در این خصوص را مطرح کردند. همچنین اهمیت تقویت ارتباطات در سطح بالای بین دو کشور نیز مورد تاکید قرار گرفت و تداوم آنرا باعث ایجاد انگیزه برای همکاری دوجانبه ضروری دانستند..

علاوه بر این در جریان مذاکرات صورت گرفته، حوزه های اولویت دار بین دو کشور از جمله حمل و نقل و انرژی را مورد اشاره قرار دادند. در این زمینه، ابتکارات بین المللی رئیس جمهور ترکمنستان و حمایت از طرف استونی مورد تاکید قرار گرفت و همکاری بین دو کشور در چارچوب سازمان های بین المللی، به ویژه اتحادیه اروپا و سازمان ملل متحد مورد تاکید قرار گرفت.

پس از انجام مذاکره در مورد پتانسیل تجاری و اقتصادی بین دو کشور، طرف ترکمنی پیشنهاد داد تا تهیه یک پیش نویس جدید توافقنامه تجاری و همکاری اقتصادی بین دو طرف در دستورکار قرار گیرد. همچنین به همکاری در زمینه آموزشی اشاره شد. طرف استونیایی نیز توسعه همکاری در زمینه های کشاورزی، دولت الکترونیک و دیجیتالی کردن اقتصاد را پیشنهاد داد.

در طول مذاکرات، موضوعات همکاری فرهنگی به ویژه برگزاری نمایشگاه ها و رویدادهای فرهنگی کشور مورد بحث قرار گرفت.

در پایان این جلسه، طرف ترکمنی، طرف استونیایی را به حضور در اولین کنفرانس اقتصادی که در اگوست سال ۲۰۱۹ در منطقه گردشگری ملی آوازه برگزار می‌گردد، دعوت نمود.

تلاش رئیس احتمالی آینده اتحادیه اروپا برای تامین گاز اروپا از ترکمنستان

خبرگزاری **ORIENT** ترکمنستان اعلام کرد که منفرد وبر، یکی از کاندیداهای اصلی در انتخابات اتحادیه اروپا به عنوان رئیس کمیسیون اتحادیه اروپایی، مخالف احداث پروژه "**Nord Stream 2**" است و حمایت همه جانبه خود را از احداث کریدور انتقال گاز جنوبی "**Corridor Gas**"، پروژه ای که برای انتقال گاز ترکمنستان به اروپا است، حمایت میکند. انتخابات پارلمان اروپا تا دو ماه آینده برگزار خواهد شد. وبر به عنوان نامزد حزب مردم اروپا انتخاب کاندید شده است. وی رهبر حزب مردم اروپا، بزرگترین حزب در کمیسیون فعلی اروپا است. این حزب سیاسی محافظه کار و دمکرات مسیحی در اروپا است. وی از زمان عضویت خود به عنوان حزب محافظه کار و لیبرال محافظه کار و احزاب سیاسی دیدگاههای سیاسی دست راستی دارد.

سه سال پیش، وبر از برلین و بروکسل خواسته بود که "از طرح خط لوله پیشنهادی **Nord Stream 2** حمایت نکنند، زیرا با افزایش وابستگی به گازپروم، انحصار صادرات گاز روسیه، اهداف خارجی و امنیتی اتحادیه اروپا تضعیف خواهد شد. وبر، به جای تأمین منابع جدید گاز از روسیه، از کمیسیون اروپا خواست کرد تا سرعت بخشیدن به تلاشهای خود برای واردات گاز بیشتر از مسیر ترکیه از دریای خزر (از جمله گاز ترکمنستان) و حتی از ایران اقدام شود. او این دیدگاه خود را در مصاحبه با خبرنگار هفته **Newsweek Polska** اعلام کرد. وبر گفته است که اگر به عنوان رئیس اتحادیه اروپایی انتخاب شود، در خصوص اجرای پروژه **Nord Stream 2**، تجدید نظر خواهد کرد. وی در پایان گفت: "اگر من به عنوان رئیس اتحادیه اروپایی انتخاب شوم، این پروژه را دوباره مطالعه خواهم کرد و گزینه های دیگری برای افزایش صادرات گاز به اروپا مدنظر قرار خواهم داد، اما معتقدم که همه دیدگاه ها حق دارند در این خصوص اظهار نظر کنند، از جمله کسانی که با دیدگاه بنده مخالف هستند."

استقبال رئیس جمهور آمریکا از صادرات گاز ترکمنستان به اروپا

دونالد ترامپ، رئیس جمهور آمریکا طی نامه ای به رئیس جمهور ترکمنستان ضمن تبریک عید نوروز، ابراز امیدواری کرد که ترکمنستان از مصوبه اخیر سران ۵ کشور ساحلی دریای خزر در خصوص رژیم حقوقی این دریا بتواند جهت صادرات گاز خود

به غرب به خوبی بهره برداری نماید. به گفته وی، دولت آمریکا و محافل تجاری این کشور همچنان به دنبال مسیرهای جدید برای تقویت همکاری اقتصادی با ترکمنستان هستند".

پیام رئیس جمهور آمریکا در رابطه با صادرات گاز ترکمنستان به غرب کاملاً نشانگر آن است. بعضی از گمانه زنی های رسانه ای در رابطه با پیوستن ترکمنستان به کریدور خط لوله انتقال گاز جنوبی (SGC) که قصد عرضه گاز از منطقه خزر به بازار اروپا را دارد، در چشم انداز روابط عشق آباد - واشنگتن مورد توجه قرار گرفته است.

به گفته تحلیل گران، ترامپ معتقد است که، به نظر وی، خط لوله گاز Nord Stream 2 که در مسیر دریای بالتیک از روسیه به آلمان است، وابستگی اتحادیه اروپا را به گاز روسیه افزایش می دهد. ترامپ، به عنوان جایگزینی برای گاز روسیه، صادرات گاز مایع آمریکا را نیز پیشنهاد داده است. چنین رویکردی از سوی دولت آمریکا برای تامین گاز اروپا به منتقدان خط لوله انتقال گاز جنوبی (SGC) فرصتی داد تا اعلام کنند موضع واشنگتن علیه خط لوله انتقال گاز جنوبی (SGC) نیست و با اعلام نظر صریح رئیس جمهور آمریکا در این خصوص، بنظر میرسد که واشنگتن از احداث خط لوله گاز جنوبی در راستای دور زدن روسیه و ایران حمایت و پشتیبانی می کند.

انتظار میرود که عرضه گاز آذربایجان از منطقه خزر به جنوب اروپا از طریق کریدور خط لوله انتقال گاز جنوبی (SGC) در سال ۲۰۲۰ آغاز شود. طبق نظر کارشناسان، در آینده، برای تأمین گاز درازمدت برای اروپا، کریدور خط لوله انتقال گاز جنوبی (SGC) منابع هیدروکربنی را از منابع دیگر از جمله ترکمنستان جذب خواهد کرد.

ملاقات مدیرعامل شرکت گازپروم روسیه با رئیس جمهور ترکمنستان

رئیس جمهور ترکمنستان آلکسی میلر مدیرعامل شرکت سهامی گازپروم روسیه را به حضور پذیرفت. مدیرعامل شرکت سهامی گازپروم با سپاس از فرصتی که رئیس جمهور در اختیار وی گذاشته، اظهار داشت که زمینه های لازم برای بحث در مورد مسائل مهم جهت توسعه همکاری که تامین کننده منافع ترکمنستان و این شرکت روسی است، هم اکنون مهیا می باشد.

رئیس جمهور ترکمنستان نیز با بیان این که تقویت روابط تجاری دوجانبه سودمند با شرکای خارجی به عنوان موضوع مهم و کلیدی در سیاست دولت متبوعش برای نوسازی و توسعه اقتصاد کشورش در مجموعه سوخت و انرژی است، رضایت خود را از روابط دوستانه و سازنده بین ترکمنستان و روسیه ابراز نمود و گفت

شرایط مطلوبی برای توسعه روابط دوجانبه، از جمله در بخش استراتژیک سوخت و انرژی هر دو کشور وجود دارد. وی همچنین تاکید کرد که برنامه های اصلاحات گسترده در حوزه اقتصادی در ترکمنستان با هدف ایجاد تحول در اقتصاد ملی و همچنین اجرای پروژه های بزرگ زیربنایی مهم منطقه ای و بین المللی، فرصت های گسترده ای برای همکاری سازنده ایجاد خواهد کرد.

در جریان این دیدار، رئیس جمهور ترکمنستان و مدیر عامل شرکت گازپروم با توجه به تجربه دراز مدت و پتانسیل قوی در گسترش روابط دوجانبه، نظرات خود را در چشم انداز آینده همکاریها مبادله کردند. در این زمینه، طرفین مسائل مربوط به خرید مجدد گاز ترکمنستان توسط روسیه را بر اساس موافقتنامه بین دو دولت تا سال ۲۰۲۸ در مورد همکاری در حوزه گازی را مورد بحث قرار دادند.

در این راستا، دو طرف به توسعه صنعت گاز و صنایع شیمیایی با توجه به تولید محصولات با کیفیت بالا که تقاضای زیادی در بازار جهانی دارند، تاکید کردند. همچنین چشم انداز همکاری در چنین حوزه هایی به عنوان پیشرفتهای علمی و تکنولوژیکی و با احداث مجتمع نفت و گاز با تجهیزات پیشرفته تلقی شده است. در پایان این نشست، دو طرف تمایل خود را برای توسعه همکاری دوجانبه مفید در دراز مدت مورد تایید قرار دادند.

دیداری هیئت سیاسی ترکمنستان از فلسطین

هیئت ترکمنی به ریاست معاون وزیر امور خارجه این کشور در سفر به رام الله، با مازن شامیا معاون وزیر خارجه فلسطین دیدار و در خصوص توسعه روابط دوجانبه گفتگو کرد.

در جریان این دیدار، تبادل نظر در مورد توسعه و تقویت روابط سیاسی، تجارت، اقتصادی، فرهنگی صورت گرفت و طرفین رضایت خود را نسبت به توسعه روابط دوجانبه بین ترکمنستان و فلسطین ابراز داشتند و از تداوم برگزاری مذاکرات سیاسی حمایت کردند. علاوه بر این مسائل مربوط به توسعه روابط در بخش های مختلف اقتصادی، خدمات و تجارت، مبادلات فرهنگی، ورزشی و گردشگری مورد بحث قرار گرفت.

همچنین دو طرف طی این مذاکرات خاطرنشان ساختند که تأثیر مکانیسم دیدارهای متقابل برای تقویت روابط دو جانبه در زمینه های مختلف همکاری، همچنین در قالب سازمان های بین المللی، به ویژه سازمان ملل متحد و دیگر سازمانهای بین المللی و منطقه ای تأثیرگذار می باشد و اشاره کردند که این روابط پایه و اساس همکاری دو دولت است.

در پایان هیئت دو کشور در مورد ادامه تماس ها در سطح وزارت امور خارجه و همچنین در سطوح مختلف سازمانهای دولتی

و بنگاه های اقتصادی هر دو کشور در زمینه های مختلف را با توجه به توسعه هرچه بیشتر روابط دو جانبه، مفید و سازنده ارزیابی کردند.

مذاکرات ترکمنستان- ایتالیا در راستای توسعه روابط سیاسی، اقتصادی و تجاری

هیئت ایتالیا به ریاست آقای مانلیو دی استفانو معاون وزیر امورخارجه در همکاریهای بین المللی جهت دیداری کاری به عشق آباد سفر کرد و با هیئت ترکمنی به سرپرستی معاون وزیر امورخارجه این کشور در محل وزارت امور خارجه ترکمنستان دیدار و گفتگو کرد.

در جریان این دیدار، طرفین دیدگاههای خود درباره سطح فعلی و توسعه روابط در آینده و همچنین در مورد مسائل منطقه ای و بین المللی که منافع متقابل را در بردارد، مورد بحث و بررسی قرار دادند. از جمله همکاری در چارچوب سازمان ملل متحد و اتحادیه اروپا نیز بیان گردید. در این زمینه امکان تنوع بخشیدن به استراتژی اتحادیه اروپا برای همکاری هرچه بیشتر با آسیای میانه نیز مورد تأکید قرار گرفت. در این راستا، ایتالیا به عنوان یکی از کشورهای مهم اتحادیه اروپا، در اجرای بیشتر این همکاری می تواند نقش حیاتی را ایفاء نماید.

در جریان مذاکرات، طرفین توافق کردند که همکاری های اقتصادی و تجاری دوجانبه باید همچنان در اولویت بوده و تداوم یابد. همچنین اهمیت توسعه هرچه بیشتر روابط در حوزه فرهنگی و علمی - مورد تأکید قرار گرفت. در پایان مذاکرات دوجانبه، طرفین "پروتکل برنامه همکاری بین وزارت امورخارجه دو کشور و تداوم همکاریهای بین المللی برای سالهای ۲۰۱۹-۲۰۲۰" را امضاء کردند.

منابع:

www.turkmenistan.gov.tm

www.turkmenistan.ru

www.mfa.gov.tm

www.en.trend.az

www.Tdh.gov.tm

www.orient.tm

تهیه و تنظیم : طاهری - رایزن اقتصادی سفارت

بسمه تعالی

خبرنامه اقتصادی هفتگی شماره ۲
اهم اخبار اقتصادی داخلی و خارجی ترکمنستان از تاریخ
۱۳۹۸/۱/۱۰ لغایت ۱۳۹۸/۱/۱۶

الف - اخبار اقتصادی و اجتماعی داخلی ترکمنستان
ثبت ۲۷ مورد معامله در هفته گذشته در بازار بورس کالا و مواد اولیه ترکمنستان

هفته گذشته در بازار معاملات بورس کالا و مواد اولیه ترکمنستان ۲۷ مورد معامله به ثبت رسیده است. به ارز خارجی، تجاری از روسیه و سوئیس پلی پروپیلن تولید شده توسط مجتمع پالایشگاه ترکمن باشی را خریداری کردند. همچنین تجاری از افغانستان و سایر کشورها پروپیلن تولید شده در کارخانه پلیمری کیانلی را خریداری کردند. علاوه بر این، ظروف شیشه ای، ظروف پلاستیکی، سیمان پورتلند، پارچه های توری، نخ پنبه و عصاره شیرین بیان توسط تجاری از فدراسیون روسیه، امارات متحده عربی، ترکیه، رومانی. ایرلند، افغانستان و ازبکستان خریداری شد. مبلغ کل معاملات ۷ میلیون و ۴۹۴ هزار دلار آمریکا بوده است. به پول ملی، تجاری از روسیه، چین و انگلیس نخ پنبه را به مبلغ ۲ میلیون و ۳۲۴ هزار منات خریداری کردند.

حمایت اتحادیه صنعتگران و تجار ترکمنستان (UIET)

از افتتاح مرکز آموزشی و عملیات برای اقتصاد دیجیتال

در نشست دولت مطرح شد، یکی از اولویت های دولت اجرای سریع فن آوری های دیجیتالی است و با توجه به توسعه اقتصاد دیجیتالی در ترکمنستان در سال ۲۰۱۹ تا ۲۰۲۵، پیشنهاد ایجاد مرکز آموزش و عملیات برای اقتصاد دیجیتال با همکاری اتحادیه صنایع و کارآفرینان توسعه خواهد یافت. معاون نخست وزیر در امور اقتصادی و مالی گفت که امکانات این مرکز با تجهیزات تهیه شده توسط اتحادیه صنعتگران و تجار ترکمنستان (UIET) تامین می شود و به نحوی برنامه ریزی شده است تا آخرین نرم افزارهای پیشرفته در این مرکز بکارگیری شود تا سطح آموزش متخصصان در این حوزه را در عرصه دیجیتالی براساس نیازهای زمان بهبود بخشد. برنامه هایی مانند "مستند سازی دیجیتالی"، "ارائه خدمات به مردم توسط سیستم پنجره"، "تجزیه و تحلیل اطلاعات"، "جریان الکترونیکی مشخصات"، "کشاورزی دیجیتالی" در دستورکار این مرکز قرار دارد.

پیشنهاد شده که در مرحله اول، سیستم های دیجیتال در استان آخال بطور آزمایشی مورد استفاده قرار گیرد و بعداً در

سراسر کشور اجرا شود. در این راستا، رئیس جمهور ترکمنستان خاطر نشان کرد که مرکز آموزش و عملیات باید از دیجیتالی کردن تمامی حوزه ها در کشور اعم از فن آوریهای نوین، رقابت دیجیتالی، توسعه صنعت الکترونیک، توسعه روابط تجاری و بهبود سطح ثروت مردم در برنامه آموزشی این مرکز گنجانده شود

استفاده از سیستم دیجیتالی در حوزه کشاورزی ترکمنستان

معاون نخست وزیر در امور کشاورزی در جلسه دولت در مورد معرفی فن آوری های دیجیتالی در حوزه کشاورزی گفت که بر اساس یادداشت با شرکت آمریکایی جان دیر، مرکز کنترل دیجیتال تولید محصولات کشاورزی در ساختمان اداری وزارت کشاورزی و حفاظت طبیعی مستقر می شود. در حال حاضر، تجهیزات این شرکت برای کاشت در محصولات مختلف بطور آزمایشی در برنامه های نرم افزاری در استان آخال مورد استفاده قرار میگیرد و در آینده، برای کشت و برداشت در مزارع بقیه استانها استفاده میگیرد.

این سیستم دیجیتالی با استفاده از ماشین آلات با تجهیزات الکترونیکی به منظور افزایش کیفیت کشت و تولید ظرفیت تجهیزات کشاورزی، تعیین نتایج کارهای مکانیکی، حسابرسی مصرف سوخت، تجزیه و تحلیل اطلاعات لازم و جمع آوری اطلاعات را انجام داده و در اختیار کاربران قرار میدهد.

بعد از گزارش معاون نخست وزیر در امور کشاورزی، رئیس جمهور ترکمنستان در این خصوص خاطر نشان کرد که اجرای فناوری های دیجیتالی در بخش کشاورزی در چشم انداز آینده، استراتژی توسعه مجموعه کشاورزی کشور مهم است، زیرا استفاده از سیستم دیجیتالی در کشاورزی فرصت را برای افزایش سطح اتوماسیون زمین کشاورزی فراهم می کند و استفاده کارآمد و منطقی از منابع زمین، آب و مواد شیمیایی برای حفاظت از گیاهان نیز را فراهم می کند. به همین ترتیب، همه اینها از راه حل جامع اهداف اصلی، از جمله در زمینه تولید محصولات کشاورزی، سودآوری کسب و کار زراعی و حفاظت از محیط است که مورد حمایت دولت میباشد.

افزایش صادرات ترکمنستان از طریق بازار بورس کالا و مواد

خام این کشور

در سه ماهه اول سال ۲۰۱۹ (ژانویه - مارس)، ۴۳۷ مورد معامله در زمینه صادرات در بازار بورس کالا و مواد خام ترکمنستان به ثبت رسیده است. بهای کل معاملات انجام شده شامل ارز خارجی به مبلغ ۴۹۰ میلیون ۶۸۰ هزار دلار و پول داخلی مبلغ ۹۱ میلیون و ۵۵۰ هزار منات بوده است. در طول این دوره، صادرات کالاهائی از جمله اوره، پلی اتیلن با

چگالی بالا، پشم و غیره، افزایش یافته در حالی که طی این مدت هیچگونه وارداتی از این نوع کالاها از خارج از کشور نداشته ایم.

در مقایسه با ژانویه- مارس ۲۰۱۸، در بازار بورس کالا و مواد خام اولیه، صادرات قیر ۵ برابر، عصاره شیرین بیان ۴/۴ برابر و روغن پایه ۴ بار افزایش داشته است. علاوه بر این، صادرات پلی پروپیلن ۱۱۹/۲ درصد، صادرات نفت و بنزین تولید ۲۵ درصد، سیمان ۳۲/۱ درصد و نخ پنبه ۸/۲ درصد افزایش یافته است.

تلاش ترکمنستان برای پیوستن به پروژه راه آهن برنامه همکاری اقتصادی

منطقه ای آسیای مرکزی (CAREC)

در نشست هیئت دولت ترکمنستان، موضوع پیوستن این کشور به برنامه همکاری اقتصادی منطقه ای آسیای مرکزی (CAREC)، پیشنهاد شد. همچنین در این نشست، احتمال اتصال ترکمنستان به پروژه کمک های فنی منطقه ای "توسعه بخش های راه آهن در آسیای میانه" نیز مورد بحث قرار گرفت.

رئیس جمهور ترکمنستان گفت که برنامه CAREC مهمترین مکانیزم برای توسعه همکاریهای اقتصادی در منطقه به ویژه در زمینه های حمل و نقل، انرژی و تجارت است. وی در ادامه تاکید کرد که همکاری ترکمنستان در این زمینه از لحاظ استراتژیک مهم است. همچنین ذکر شد که مشارکت در طرح پیشنهادی تاثیر مثبتی بر دستیابی به اهداف توسعه پایدار (SDG) و تقویت روابط همکاری بین کشورهای عضو این برنامه دارد.

برنامه CAREC به ابتکار بانک توسعه آسیایی (ADB) با همکاری برنامه توسعه سازمان ملل متحد، بانک جهانی (WB)، صندوق بین المللی پول (IMF)، بانک اروپایی بازسازی و توسعه (EBRD) و بانک توسعه اسلامی (IDB) اجرا می گردد و هدف اصلی این برنامه کمک به اجرای پروژه های سرمایه گذاری در زمینه حمل و نقل، تجارت و انرژی همراه با توسعه سریع اقتصادی و اجتماعی کشورهای منطقه آسیای میانه است.

حمایت شرکت بریتانیا از برگزاری کنگره بین المللی گاز در ترکمنستان

کنگره بین المللی گاز که در ۲۱ و ۲۲ ماه می سال جاری در مرکز ملی گردشگری آوازه در استان بالکان، برگزار خواهد شد، از سوی شرکت انگلیسی گافنی Cline پشتیبانی می شود. در جریان برگزاری این کنگره، بررسی بازار گاز ترکمنستان و آخرین پروژه های گاز و شیمیایی این کشور در دستورکار قرار دارد و مدیران شرکتهای معروف نفت و گاز جهان سخنرانی خواهند کرد. همچنین به احداث پروژه خط لوله گاز

ترکمنستان-افغانستان-پاکستان- هند (TAPI) توجه ویژه خواهد شد. انتظار می رود در جریان برگزاری این کنگره، چندین قرارداد همکاری به امضاء برسد.

نمایندگان شرکت های نفت و گاز معتبر از کشورها، سازمان های بین المللی و نهادهای مالی از سراسر جهان در حال برنامه ریزی برای شرکت در کنگره هستند. از جمله Hyundai Engineering، Kawasaki، Shell، Petronas، Gaffney، Associates & Cline، NAPECO، Buried Hill، ENI، Dragon Oil، CNPC، Vitol و دیگر شرکتهای حضور دارند.

آمادگی یک شرکت روسی برای تامین لوله های خط لوله گاز TAPI برای ترکمنستان

بنابه گزارش رسانه های روسی گروه تحقیقاتی نورد لوله چلیابینسک (ChTPZ) روسیه برنده مناقصه دولت ترکمنستان برای تامین لوله های خط لوله گاز ترکمنستان-افغانستان-پاکستان- هند (TAPI) شده است. این شرکت لوله های مورد نیاز بخش از این خط لوله به طول ۲۱۴ کیلومتر را تامین می کند. مبلغ این قرارداد ۲۱۹ میلیون دلار آمریکا است.

Sberbank روسیه، یک بانک تجاری دولتی در روسیه است که تامین اعتبار این قرارداد را با بانک امور اقتصاد خارجی ترکمنستان را برای مبلغ این قرارداد با تعهد بازپرداخت توسط بانک توسعه اسلامی (IDB) به نفع تحقیقاتی نورد لوله چلیابینسک (ChTPZ) را امضاء کرده است. گروه ChTPZ همچنین لوله های با قطر بزرگ برای احداث مرحله سوم خط لوله گاز آسیای میانه به چین را نیز تامین کرده است.

بانک توسعه اسلامی (IDB) در سال ۲۰۱۶ برای تامین مالی ساخت خط لوله گاز ترکمنستان-افغانستان-پاکستان-هند و امی به مبلغ ۷۰۰ میلیون دلار را برای ترکمنستان با بانک اقتصاد امور خارجی ترکمنستان امضاء نموده است.

ب- برگزاری کنفرانس، سمینار، همایش، نمایشگاه و اجلاس : توسعه برنامه حوضه دریای آرال برگزاری در چهارمین نشست

(ASBP-4)

چهارمین میزگرد گروه های کاری منطقه ای برای توسعه برنامه حوضه دریای آرال (ASBP-4) و بهبود پایه معاهده فعالیت IFAS در ماه مه سال ۲۰۱۹ عشق آباد برگزار خواهد کرد. انتظار می رود شرکت کنندگان در این جلسه پیشنهادات دولت های آسیای میانه را در سطح ملی بررسی کنند. در مجموع ۱۱۷ پروژه در این خصوص تعریف شده است که مهمترین آنها عبارتند از: مدیریت آب، محیط زیست و توسعه اجتماعی و اقتصادی منطقه که به عنوان پایه ای برای برنامه های منطقه ای جهت سازگاری

با اثرات تغییرات آب و هوایی و اقدامات جهت احیاء اکوسیستم های آب و جنگلها در بستر دریا آرال قرار دارند. کمیته اجرایی پروژه های انتخاب شده را برای ارزیابی به کشورهای عضو ارسال خواهد کرد. سپس این پروژه ها در جلسه گروه کاری منطقه ای که در ماه مه برگزار خواهد شد، بررسی و نهایی خواهند شد. این نشست با حضور نمایندگان مرکز علوم و اطلاع رسانی کمیسیون بین المللی آب هماهنگی آب، انجمن آبزیان آب، انجمن آمودریا و سیردریا برگزار همراه با شرکای بین المللی برگزار خواهد شد تا درباره تأمین بودجه پیشنهادی تصویب شده بحث و بررسی شود.

برگزاری نمایشگاه بین المللی خودرو در

عشق آباد

وزارت حمل و نقل در ترکمنستان اعلام کرد که قرار است نمایشگاه بین المللی خودرو تحت عنوان "جهان ترکمن - ۲۰۱۹" از تاریخ ۳ تا ۵ جولای ۲۰۱۹ در عشق آباد برگزار گردد. این نمایشگاه با هدف توسعه همکاری با شرکای خارجی با کمک وزارت ترکمنستان و اتاق بازرگانی و صنایع این کشور برگزار خواهد شد. در این نمایشگاه انواع وسایل نقلیه مختلف شامل اتومبیل های سواری، کامیون، وسایل نقلیه سنگین تخصصی عرضه شود. ترکمنستان معمولا این نوع وسایل نقلیه و ماشین آلات را از ژاپن، کره جنوبی، چین، روسیه و بلاروس خریداری می کند.

برگزاری نشست مشارکت انرژی در آسیای مرکزی و جنوبی در عشق آباد

نشست همکاری و مشارکت انرژی منطقه ای در آسیای مرکزی و جنوبی (RECA) با حضور نمایندگان وزارتخانه ها و بخش های مختلف و همچنین شرکت های انرژی از آسیای مرکزی، افغانستان و پاکستان، نمایندگان سازمان های بین المللی و منطقه ای مانند منشور انرژی، در عشق آباد برگزار شد.

دستور کار این نشست شامل نقش تجارت انرژی بین مرزی و امنیت انرژی منطقه ای، روند همکاری های انرژی منطقه ای، پروژه های جدید و وضعیت منابع انرژی تجدید پذیر در آسیای میانه بود. این نشست به عنوان مبنائی جهت گفتگو در مورد همکاری های انرژی برای همگرایی با بازارهای انرژی، تنوع منابع عرضه شده و دستیابی به توسعه پایدار بود.

در حال حاضر ترکمنستان به ایران، افغانستان و ترکیه برق را صادر می کند و در برنامه چشم انداز عرضه برق به کشورهای قفقاز، آسیای مرکزی و جنوبی را در دست بررسی دارد. لازم به ذکر است که تا سال ۲۰۲۴ حجم کل تولید برق در ترکمنستان به ۳۳ میلیارد کیلووات ساعت افزایش خواهد یافت که تقریبا ۳۰ درصد بیشتر از سال ۲۰۱۸ است.

ج- روابط دوجانبه و چندجانبه اقتصادی ترکمنستان : تلاش گرجستان برای حمل و نقل کالا از طریق آسیای مرکزی از مسیر دریای خزر - دریای سیاه

گرجستان علاقمند به ترانزیت کالا از آسیای مرکزی به دریای خزر - دریای سیاه می باشد. این موضوع در استراتژی سیاست خارجی گرجستان برای سال های ۲۰۱۹-۲۰۲۲، از سوی دولت این کشور تصویب و اعلام شده است.

این کشور قصد دارد حداکثر استفاده را از فرصت های حمل و نقل خود از تصویب کنوانسیون در مورد وضعیت رژیم حقوقی دریای خزر توسط کشورهای منطقه ببرد، به ویژه در مورد حمل و نقل و ترانزیت کالا از آسیای میانه به اروپا از مسیر ترانزیت دریای خزر - دریای سیاه بهره برداری نماید. ترکمنستان به عنوان پیشنهاد دهنده ایجاد کریدور حمل و نقل و ترانزیت دریای خزر - دریای سیاه است. این پروژه شامل ایجاد یک راهرو حمل و نقل از طریق بندرهای ترکمن باشی، باکو، پوتی، باتومی و کنستانا است.

این پروژه در ابتدای ماه مارس ۲۰۱۹ در بخارست در جلسه چهارجانبه وزرای خارجه ترکمنستان، آذربایجان، گرجستان و رومانی مورد بحث و بررسی قرار گرفت و پس از این نشست، اعلامیه بخارست به تصویب رسید. کشورهای تاسیس کننده این کریدور راه حمل و نقل و ترانزیتی موافقت کردند تا با بهره گیری از روشهای عملیاتی، روان سازی، ساده سازی و بهبود مقررات گمرکی و کاهش تعرفه ها و و قوانین حمل و نقل خود، عملیات حمل و نقل روان و بدون وقفه را در قلمرو کشور خود تضمین نمایند.

برگزاری میزگرد در مورد اولویت های سیاست ترکمنستان در وین پایتخت اتریش

سفارت ترکمنستان در اتریش با برگزاری یک میز گرد در آکادمی دیپلماتیک وین، ضمن ارائه گزارش از آخرین وضعیت اقتصادی این کشور، برگزاری اولین همایش اقتصادی خزر را تشریح کرد. در این نشست مسئولین وزارت خارجه اتریش، نمایندگان از ترکمنستان، سفیران و نمایندگان کشورهای مقیم اتریش و کشورهای همسایه، استادان دانشگاه، محققان و نمایندگان جامعه اقتصادی ترکمنستان- اتریش شرکت داشتند.

رئیس آکادمی دیپلماتیک وین، رئیس موسسه روابط بین الملل وزارت امور خارجه ترکمنستان، استادان موسسات آموزش عالی اتریش و اعضای جامعه اقتصادی ترکمنستان - اتریش، در این میزگرد سخنرانی کردند. آنها در سخنرانی خود، اهداف و اولویت سیاست خارجی ترکمنستان، به ویژه در زمینه انرژی،

حمل و نقل و دیپلماسی آب و فعالیت موسسه روابط بین الملل ترکمنستان را تشریح کردند.

سپس شرکت کنندگان با محتوای استراتژی اقتصادی، انرژی و حمل و نقل ترکمنستان، فرصت های سرمایه گذاری این کشور، سیاست کشور در زمینه محیط زیست و حفاظت از منابع خزر و همچنین دیگر برنامه های برگزاری اولین همایش اقتصادی دریای خزر که در ۱۲ آگوست سال ۲۰۱۹ در منطقه ملی گردشگری آوازه، برگزار می شود، آشنا شدند. در پایان فیلم ویدئویی در مورد آماده سازی این همایش برای شرکت کنندگان به نمایش درآمد.

حمایت و پشتیبانی صندوق بین المللی پول از فعالیت های تجاری بخش خصوصی ترکمنستان

هیئت صندوق بین المللی پول در عشق آباد با نمایندگان اتحادیه صنعتگران و تجار ترکمنستان ملاقات کرد. در این نشست، گزارشی از دستاوردها و پروژه های اجرا شده توسط این اتحادیه ارائه گردید که اجرای این پروژه ها توسط شرکت های خصوصی ترکمنستان انجام شده است.

صندوق بین المللی پول به ویژه، طرح های بزرگی همچون ساخت یک کارخانه پتاس و احداث بزرگراه عشق آباد - ترکمن آباد، احداث گلخانه های خصوصی، مزارع مرغداری، شرکت های صنایع شیلات و غیره را مورد توجه قرار داد. همچنین فعالیت شرکت سهامی عام **Rysgal**، در خصوص ایجاد یک سیستم تامین مالی انعطاف پذیر نیز مورد توجه هیئت مدیره صندوق بین المللی پول قرار گرفت..

تاکید ویژه بر ارتباطات بین المللی اتحادیه صنعتگران و تجار ترکمنستان (**UIET**)، تقویت توسعه صنایع جایگزین واردات و شرکتهایی که محصولات آنها برای صادرات به خارج از کشور متمرکز است و همچنین ایجاد ارتباطات تجاری و سرمایه گذاری های مشترک با کشورهای علاقمند از دیگر مواردی بود که در این جلسه مطرح گردید.

هیئت صندوق بین المللی دستاوردهای بخش خصوصی ترکمنستان را مورد تایید قرار داد و پویایی مثبت و توسعه آن آنرا مورد توجه قرار داد. هیئت صندوق بین المللی تأکید کرد که اصلاحات در حال انجام در این کشور و برنامه ریزی جهت تشکیل اقتصاد بازار، تاثیر مثبتی بر شاخص های اقتصاد کلان کشور خواهد گذاشت..

تشکیل ترکیب اعضای ترکمنی کمیسیون اقتصادی و تجاری ترکمنستان با ترکیه

به فرمان ریاست جمهوری ترکمنستان، اعضای کمیسیون مشترک اقتصادی و تجاری این کشور با ترکیه در راستای توسعه

همکاری های اقتصادی و تجاری بین دو کشور انتخاب و تایید شدند.

ترکیه یکی از بزرگترین شرکای تجاری ترکمنستان است و حدود ۶۰۰ شرکت ترک در تجارت، سرمایه گذاری، ساخت و ساز، انرژی، حمل و نقل، ارتباطات، صنایع نساجی و صنایع در ترکمنستان ثبت شده اند.

ترکمنستان محصولات نساجی، انرژی، شیمیایی، صنایع کشاورزی را به ترکیه صادر می کند و از آن کشور فلزات و محصولات ساخته شده از فلزات، کالاهای خانگی، تجهیزات، مصالح ساختمانی، کالاهای الکتریکی، محصولات صنایع شیمیایی، محصولات غذایی، وسایل نقلیه و دارو وارد می کند.

عشق آباد و آنکارا آمادگی توسعه همکاری در حوزه انرژی را نیز ابراز کردند. ترکیه آمادگی خود را برای توسعه حمل و نقل منابع انرژی خزر به اروپا از طریق خاک کشورش اعلام کرد. این کشور یکی از گزینه های اصلی حمل و نقل در امتداد دریای خزر و همچنین از قلمرو آذربایجان به سمت اروپا است.

توافق ترکمنستان و ژاپن برای برقراری پروازهای مستقیم بین عشق آباد - توکیو

یک کانال تلویزیونی ترکمنستان گزارش داد که هیئت این کشور در سفر به در توکیو در راستای برقراری ارتباط مستقیم هوایی میان دو کشور مذاکره کردند. این جلسه با حضور رئیس هواپیمایی کشوری ترکمنستان و رئیس هواپیمایی کشوری زیرساخت، ارتباطات و گردشگری ژاپن و رئیس انجمن آژانسهای مسافری ژاپن برگزار شد. پس از انجام مذاکرات، یک سند در زمینه همکاری در بخش حمل و نقل بین طرفین به امضاء رسید. لازم به ذکر است که دفاتر نمایندگی خطوط هوایی ترکمنستان در ۱۱ بزرگترین شهرهای آسیا و اروپا تاسیس شده است و پروازها به مقصد مسکو، سنت پترزبورگ، بانکوک، دهلی نو، آمریتسار، پکن، لندن، بیرمنگام، دبی، استانبول، آلماتی انجام می شود.

در دوره تا سال ۲۰۲۰، نوسازی پارک هوا باعث می شود تا پرواز از عشق آباد به جده، مدینه، کوچین، احمدآباد، هانوی، وین، صوفیه، بوداپست، نیویورک، تورنتو برقرار شود. در طول ۲۰۲۱-۲۰۳۰، برنامه ریزی شده است تا ارتباطات هوایی با مادرید، جاکارتا، مسقط، کویت، سنگاپور، شرم الشیخ، حرگه، قاهره برقرار شود.

دیدار رئیس جمهور کره جنوبی از ترکمنستان در آینده نزدیک
رشید مرودف، وزیر امور خارجه ترکمنستان در مصاحبه ای مطبوعاتی گفت که رئیس جمهور کره جنوبی در آینده نزدیک عشق

آباد سفر خواهد کرد و کشورش برای انجام این سفر آمادگی دارد. اخیراً هم ترکیب اعضای ترکمنی کمیسیون مشترک همکاری تجاری، اقتصادی، علمی و فن آوری بین دو کشور توسط رئیس جمهور مورد تایید قرار گرفته است. تشکیل این کمیسیون در راستای حمایت از پویائی و گسترش همکاری های سازنده و ثمربخش و انجام اقدامات لازم بین دو کشور می باشد. همچنین گروه دوستی ترکمنستان - کره جنوبی جهت بهبود ارتباطات گسترده میان دو کشور در راستای حمایت های قانونی فعال شده اند.

سطح بالای روابط دوجانبه در حوزه های سیاسی، تجاری، اقتصادی و فرهنگی و همچنین همکاری در سه حوزه آب، حمل و نقل و انرژی از عوامل کلیدی توسعه گفتگوها بین دو کشور است. شرکتهای معتبر کره ای در ترکمنستان با اجرای پروژه های ساخت و ساز و نوسازی پالایشگاه ها و مجتمع های پتروشیمی فعال می باشند که اینها نشاندهنده همکاری موفقیت آمیز بین دو کشور در حوزه اقتصادی و سرمایه گذاری است. در این راستا، تشکیل کارگروه مشترک بین دو کشور در ابتدای سال جاری و برگزاری جلسه با هدف توسعه روابط انجام شد. قرار است در این سفر چند موافقتنامه و یادداشت تفاهم بین دو کشور نیز امضاء شود.

رئیس جمهور ترکمنستان در خصوص روابط دو کشور گفت: " در سالهای اخیر روابط ترکمنستان و کره جنوبی وارد مرحله جدیدی شده است و گفتگوهای بین دو دولت با موفقیت در قالب دوجانبه و سازمانهای بین المللی و منطقه ای ادامه دارد. با توجه به این مسئله، ضرورت دارد که حداکثر استفاده از پتانسیلها بین دو کشور در حوزه های اقتصادی و صنعتی، گسترش روابط تجاری سازمانی و فعالیت سرمایه گذاری، اجرای پروژه های مشترک در چشم انداز آینده متمرکز شود. با توجه به اینکه ما در پی دستیابی به روند صنعتی شدن، کشور خود هستیم، لذا علاقمند به ایجاد تاسیسات تولیدی با بهره گیری از فن آوری های جدید و کارآمد و سازگار با محیط زیست و و پیشرفته می باشیم و در این خصوص با توجه به تجربیات کره جنوبی میتوانیم با همکاری خوبی داشته باشیم."

در این زمینه، مجتمع پتروشیمی برای تولید پلی اتیلن و پلی پروپیلن در منطقه کیانلی که با مشارکت شرکت های کره ای احداث شده است، نمونه ای همکاری سازنده بین دو کشور است. از طرفی بخش حمل و نقل و لجستیک و همچنین ارتباطات و مخابرات در چشم انداز آینده همکاریها مورد توجه است. انتظار می رود حدود ۴۰ سند بین دو دولت در این سفر به امضاء طرفین برسد. قبلاً ترکمنستان اعلام کرد که در نظر دارد

با همکاری بانک صادرات و واردات کره (KEXIM) و شرکت بیمه تجارت تجارت کره (K-sure) در زمینه تامین مالی پروژه هایی که توسط شرکت های کره ای در ترکمنستان اجرا میشود را گسترش دهد. شرکتهای LG و Hyundai کره جنوبی به همراه شرکت TOYO ژاپن اخیرا پروژه ای به ارزش ۳/۴ میلیارد دلار مجتمع تولید پلی اتیلن و پلی پروپیلن در شهر کیانلی را احداث کردند.

حوزه فرهنگی به ویژه در زمینه های علمی و آموزشی، بخشی جدایی ناپذیر از روابط دو کشور است. چند سند همکاری دو جانبه جهت توسعه همکاری در حوزه فرهنگی در دست بررسی است که در جریان این دیدار به امضاء خواهد رسید. قرار است که رئیس جمهوری کره جنوبی از برخی از استانها نیز بازدید نماید.

گفتگوی سفیران کشورهای آسیای مرکزی در چشم انداز آینده همکاریهای

تجاری و سرمایه گذاری با نمایندگان تجاری آمریکا

طی نشستی با حضور نمایندگان سازمانهای تجاری و مقامات عالیرتبه کشورهای آسیای مرکزی و سفرای این کشورها در واشنگتن، زمینه همکاریهای تجاری و سرمایه گذاری کشورهای آسیای میانه با آمریکا مورد بحث و بررسی قرار گرفت. سفرای کشورهای آسیای مرکزی در جریان این نشست، فرصت های تجاری و سرمایه گذاری کشورشان را ارائه دادند. سفیر ترکمنستان در آمریکا، نیز در خصوص توسعه روابط اقتصادی و تجاری و کارهای در دست اقدام بین دو کشور مطالبی را بیان کرد.

از زمان استقلال ترکمنستان، آمریکا در صنایع نفت و گاز و شیمیایی، فناوری کامپیوتری، کشاورزی، حمل و نقل، تدارکات و انرژی با این کشور همکاری نزدیکی داشته است. شرکت هایی مانند بوئینگ، جنرال الکتریک، جان دایور، میکروسافت، کاترپیلار، کوکاکولا و غیره در بازار ترکمنستان حضور فعال دارند. دور جدید توسعه همکاری اقتصادی بین ترکمنستان با آمریکا در سال ۲۰۰۸، زمانی که شورای بازرگانی ترکمنستان-آمریکا تشکیل شد، با سازماندهی وارد مرحله جدیدی شده است. از آن زمان تاکنون بیش از ۱۵۰ پروژه در ترکمنستان توسط شرکتهای آمریکائی با سرمایه گذاری بیش از ۲/۵ میلیارد دلار سرمایه گذاری اجرا شده است و چندین پروژه نیز در حال حاضر در ترکمنستان توسط شرکتهای آمریکائی در دست اجرا است.

توسعه همکاریهای کنسرن دولتی ترکمن نفت و شرکت ARETI

کنسرن دولتی ترکمن نفت و گروه بین المللی ARETI که دفتر مرکزی آن در ژنو، سوئیس مستقر است، قصد دارند در توسعه میدان نفتی اوینادا در غرب ترکمنستان همکاری کنند و در

این خصوص تفاهم نامه ای بین طرفین در عشق آباد به امضاء رسید. کشف ذخایر معدنی جدید در ساحل دریای خزر ترکمنستان در حال افزایش است. و چاههای نفتی در این میدان عمیق ترین چاه در منطقه آسیای میانه است.

شرکت **ARETI** قصد دارد با ارائه خدمات، در زمینه توسعه چاههای نفتی ترکمنستان مشارکت نماید. این شرکت داده های مربوط به اوینادا را که توسط کنسرن دولتی ترکمن نفت ترکمنستان تهیه شده است مطالعه خواهد کرد و سپس در خصوص قرارداد نهایی مذاکره خواهد کرد. متخصصین کنسرن دولتی ترکمن نفت حفاری در عمیق ۷،۱۵۰ متر در منطقه اوینادا را انجام دادند و جریان نفت خام را با جریان روزانه ۱۴۰ تن نفت و همچنین گاز را استخراج کرده اند.

به گفته رئیس کنسرن دولتی ترکمن نفت، نفت تولید شده در میدان اوینادا نفت سبک است و میتوان از آن تولید محصولات سبک تر مانند بنزین، انواع مختلف روغن و غیره، در مقایسه با نفت سنگین تولید کرد. همچنین آزمایش حفاری در عمق بیش از ۶،۸۵۷ متر، عمق ۶،۷۵۳ متر، کارهای اکتشافی زمین شناسی انجام شده و نتیجه آن مثبت بوده است.

برگزاری نشست همکاری در حوزه انرژی در منطقه ای در آسیای مرکزی و جنوبی (RECA)

نشست همکاری در حوزه انرژی در منطقه ای در آسیای مرکزی و جنوبی (**RECA**) در زمینه همکاری های انرژی منطقه ای در آسیای مرکزی و جنوبی (**RECA**) در هتل ییلدیز عشق آباد پایتخت با هماهنگی وزارت امور خارجه و وزارت انرژی ترکمنستان به مدت دو روز برگزار شد.

کارشناسان و متخصصین مربوطه از وزارتخانه ها و ادارات مربوط به ترکمنستان، افغانستان، قزاقستان، قرقیزستان، مغولستان، پاکستان، تاجیکستان و ازبکستان، نمایندگان چند سازمان های بین المللی و منطقه ای از جمله منشور بین المللی انرژی، کشورهای مستقل مشترک المنافع، آژانس کمکهای توسعه ای آمریکا (**USAID**) و نمایندگان شرکت های انرژی آسیای مرکزی حضور داشتند.

در این نشست جلساتی در قالب کمیته های کارشناسی تخصصی بطور جداگانه برگزار شد که طی آن شرکت کنندگان دیدگاه ها و اطلاعات خود را در رابطه با وضعیت کنونی همکاری بین سیستم های انرژی در آسیای میانه، روند فعلی همکاری های انرژی منطقه ای، پروژه های جدید و وضعیت منابع انرژی تجدید پذیر در آسیای مرکزی. نقش تجارت انرژی بین مرزی و امنیت انرژی منطقه بحث و گفتگو کردند.

این نشست به عنوان مبنائی برای گفتگو در مورد همکاری های انرژی جهت ایجاد همگرایی بازارهای انرژی، تنوع منابع عرضه و دستیابی به توسعه پایدار می باشد.

منابع:

www.turkmenistan.gov.tm

www.turkmenistan.ru

www.mfa.gov.tm

www.en.trend.az

www.Tdh.gov.tm

www.orient.tm

تهیه و تنظیم : طاهری - رایزن اقتصادی سفارت